

Utdrag af Under tekenads Dagbok,
år 1842

Januari Några Lapphuskåll hade för dag
en ingvarterat sig i byn. På morgonen
gick jag att samla dem till en andakts
stund, hvartill de voro mycket villige.
Fänledning af dagens ~~men~~ betydelse,
sakte jag göra dem uppmärksamma på
Guds stora godhet de många välgerningar
vi af Guds godhet, under det förflutna
året, fått emottaga, hoä mot vi, ~~om är~~
med redligt upfåt, ej annat kunnat än
fela ö. förse oss emot Gud, hvilket vi,
ifjernerhet denna dag, borde ihogkom
ma och i ett deröfver förte oss att
ö. ängerfullt hjerta fly till ~~vår~~
Jesusa Kristus, som dena dag, till vår
stora tröst anamat det ljusva Fräsk

Flammet, hvarföre Han ej skilde förskjuta
off, utan tika Faderligt, som hitintills
ledfata off genom våra okända öden;
hvilket de upmärksamt ofhörde. Efter
Andaköfunden med Byfolket, ~~afven~~ hvil-
ken afven Lapparne ^{besöjade} ~~var~~, samt ~~hade~~
¹⁰⁹ med dem, och alla bebyggade sin gläd-
je ofver Skolinrättningen, men, i ^{sin} fruk-
het en, fruktade att barnen, efter
utgången från Skolan, skulle glö-
ma hvad de lärstades lärt, hvilket
^{hittills hade han} ~~var~~ vanligt. Jag hyste samma
fruktan & frågade hvad han i sin
tanke hölle bäst för att hämma
detta, om ej en ständigt kringre-
sande Fäbrik? Han med gaf det
väl, men anmärkte att detta var
ett hundra lif, emedan man ~~ofta~~,
under upföskandet af Lapparne, är

~~Blottade~~ i fara att vitras och måste
^{ofta} ligga i skogen, blottslid för hanger &
kold, hwilket han, under sin 12 åriga
Gatertid ^{eröfning} fyrlagofte fått erfara. —

~~Juli~~ Söndag. Tidigt på morgonen afs-
jände jag bud till Lapparna, som ett sty-
cke från byn uppdragit sina Kojor och
inbjöd dem till aftonen på en andaktsstund
hoartill de funnos villiga. Allmänt samla-
des de den utfatta tiden och det tal jag på
deras språk höll afhöordes med upmärck-
samhet. Efter dess slut och sedan de alla
betygat sin tillfredsställelse ja väl öfver prä-
kets ^{öronhet} som öfver det ämne, som jag afhand-
lat, läste jag, ^{efter} ~~erbjöd~~ deras önskan, en stund
med deras barn af hwilka några läste
något; andra uselt. Derefter inkommo
samliga af Lapparna i min kammar och
est vi samtalade i andeliga ämnen, hvar
under ifynnighet en ung flicka var

mycket röd. Då hennes sällskap
emellertid inkommit på andra ämnen
och till mig gjorde förfrågningar om
äffkälligt, fästade hon oåterkalleligen
sina blickar på det Kruzifix som häng-
de på väggen under det hon var i
boken läste den 5te Akten af Christi
Sino, Kistoria. Hennes tårfulla ögon och an-
daktfulla anletsdrag bevitnade att något
utomordentligt föregick i hennes själ. Här-
delvis föll betraktelsen öfver Mykohjertat, fram-
ställt i 10 Bilder, i hennes händer; "O!" utropade
hon, huru ondt äck fördärfvadt är mitt tjers-
ta, jag ^{hott} väl förr sett denna hiffkeliga framstäl-
ning, men namn likväl ej frukta för synden
som jag borde. -

13de Afföljd af några Skolbarn gick jag på
aftonen till några Lapphuskäll, som med
glädje emottogs oss. En sorglig anblick möt-
te mig vid inträdet uti en Kojas af en
Lapphustru, hwilken af en sjudande Gryta,
som från sitt hängsel nedfallit öfver henne

mycket röd. Då hennes sällskap
emellertid inkommit på andra ämnen
och till mig gjorde förfrågningar om
åtskilligt, fastade hon oåterkalleligen
sina blickar på det Kruifix som häng-
de på väggen under det hon var ^{sjö-}
boken. Läste den 5te Akten af Christi
Sinos Historia. Hennes tårfulla ögon och an-
daktfulla anledsdrag bevitnade att något
utomordentligt föregick i hennes själ. Hvar-
delsvis föll betraktelsen öfver Miskohjertat, fram-
ställt i 10 Bilder, i hennes händer; "O! utropade
hon, huru ondt äck fördärfvadt är mitt hjer-
ta, jag ^{har} väl förr sett denna hifskeliga framställ-
ning, men nam likväl ej frukta för synder
som jag borde." -

17de. Åtföljd af några Skolbarn gick jag på
aftonen till några Lapphuskäll, som med stor
glädje emottogs oss. En sorglig anblick möt-
te mig vid inträdet uti en Koja af en
Lapphustra, hvilken af en sjudande Gryta,
som från sitt hängsel nedfallit öfver henne

öfverstyöld ö.

blifvit på det högsta skadad. Lapparna
ansågo detta för en onaturlig händelse, för-
orsakad af onda makter, De berättade sig
äfvän hafva hört åtskilliga klagorop
och ymkeliga läten i sin omgifning. Då
försöket ~~en~~ att betaga dem denna wantro
till det mästa föfängt aflupit äfte på-
mintes att de onda makterna ej kunde skada
oss utom Guds tillståndjelse, hvilket äfvän de
medgäfvoo. Begäran att med dem på hålla
en Bönestund bifölls gerna och i den Köja jag
var samlades på många som kunde ryning.
Efter Bönestandens slut talades till den li-
dandes uppmuntran och tröst, hvilket af
alla med rörelse afhördes och den sjuke öns-
skade: Gud hjälpe mig att tåligt fördraga
det lidande han låtit komma öfver mig. Vi
äro mycket onda och otacksamma emot
Gud och skalle vist blifva ännu värre ge-
nom ständig nedgång och lycka. Genom
mitt lidande påminnes jag om huru myg-
ket vår Frälsare lidit ofkydigt för oss

mina fynder!"

16. I dag på marknaden upfökte mig en
Lappman och begärde att jag skulle för-
höra Hans Son, som nyligen utgätt från
Skolan och nu medföljde sin Fader, samt
gifva honom några förmaningar. Under
det jag med glädje fullgjorde denna ömsa
Faders önskan för sin sons wäl, var han
sjelf närvarande och med djup rörelse
skändigt påminnande. Min kära Son,
hör noga efter och mins hvad han
säger dig. Ej wetande hwarmed han nog
kunde uttrycka sin tacksägelse, ville han
vid afskedet skänka mig en renkalf,
hvilket dock aflöjdes medelst erindran
att den största tacksamhet wore ådagbelagd
så han, så mycket han förmådde, sökte
vinna ändamålet med sin sons un-
dervisning. —

Den 20de Novem. Då jag i dag tillfrorde en, i
denna vinter ifrån min Skola utgången
Skolflicka huru hon nu mädde ut-
brast hon i tårar ~~och~~ ^{och} sedan hon
hämtat sig svarade: Jag har mycket
ledsamt och saknar med bedröfvelse
min ljufva Skoltid. Det är rätt
svårt att vara i Kätan bland Lappor-
na som blott tala det jäfångt är.
När min Sväger hemkom från markes-
naden var han drucken, hvilket för
mig var så ledsamt att ^{jag} lemnade Kä-
tan och flydde till Skogen. Mitt
högsta nöje är att läsa och dervid
ihogkommer jag alltid huru du
förklarar det för mig och oak-
tadt de åtala mig för det jag
alltid vill läsa och sjunga, via
jag dock aldrig uphöra dermed,
eller förglöma hvad jag lärt.

Jag får nu ofta med smärta ihågkom-
ma att jag ej var så flitig medan jag
var i Skolan som jag borde vara och när
jag i bland lemnades med läsningen
änskade jag att få fara ^{lära} ifrån ~~Skolan~~, men
nu är det för mig en stor glädje att få
rika Dig och Skolbarnen och jag före-
ställer mig att jaknaden blifver odrag-
lig då jag måtte flytta till fjället och
ej få göra sådana besök. —

16de December. Jag besökte en Lappfamilj
som nyligen nedflyttat från fjället; De
voro afven nu fästt sigsloföde med flyt-
nings arbetet och hade till en del neota-
git sin kåta; ~~men~~ ^{de} nedfätte sig dock en
spann kringryskande eldbänderna. Då
en främmande Lappman beklagade sig
äfver den olycka de under hösten lidit
på sina skenkreatur och yttrade sin
fruktan att det påstående lövådrick
skall göra det omöjligt föda sig för
de återstående parade Husfädrer

helt öfverlätande: Ja, ske Herrans vilja,
så jager jag för min del. Han som rå-
der öfver allt, vet väl råd, när vi bli-
va rådlöse. Då en vänst, som vid detta
tilfället gjorde besök hos denna sin
Pken. Lapp, utskäldade sig att han ej
hade brännvin att traktera honom
med, svarade han: Jag super aldrig
mer brännvin, vid heller aldrig se
det. O Gud! jag kommer ^{nu} ofta ihåg
hur ofta många gånger jag i min-
niga dagar swamlade i fyllan och
nästan förstörde både kropp & själ.
Ett alldeles ovanligt och trogth märk-
värdigt yttrande af en lapp.
25. Jag sammankallade på aftonen Lapp-
arne som stationerat sig kring byn &
hade med dem en andaktsstund. Under denna
andakt afhöorde de hvad som födes. Efter

andaktsståndens slut aflade alla sin var-
ma tacksjägelse ö. en jäde med synnerlig
rörelse: O hura gästligt och upsligvande
är icke Guds ord; hura jänt att få höra
det förkunnas. Gud tjeje oss alla att
minnas och efterfölja hvad du sagt oss.
Det är högh beklagligt med oss, som tik-
som ^{wildjuren} måste nästan natt ö. dag kring-
stryka i skogen ö. arbeta med våra
Redenar ö. hafva jänan ^{tid} att läsa
Guds ord. —

27. I dag inträdde till mig en Sjöman
och jäde: Jag ber om ursäkt för det jag
kom ö. hankända hindrar dig, men jag
~~emedan jag jäggrva vill gör det emedan~~
jag gärna vill tala med dem som äro
erfarna i Guds ord. Det träffas gona
ska få ^{som} vilja tala, eller höra. talas om
Gud och andeliga ting och jag hief
har förr varit just en jädan. Men

nu Guds lof, ^{nu} har jag blifvit öfverbyggt
om huru fåfängligt allt är i werlden
och huru högst ^{mycket} de Myrkor som dervid
fästa sina hjertan, men däremot hu-
ru fälla de som älska Gud och hafva
honom för sina högsta gods. Jag har
varit en högst fördärfvad Myrka som
förr funnit mita nöje i synden,
men Gud har genom sin Andas uplysn-
ing om mita förliga tillstånd och oak-
tadt mycket ondt ännu bor i mitte
hjerta, erfar jag dock att Gud vill
vara mig nådig och att jag ej ska
förgeås. — Efter ett långt samtal med
denne man, det upbyggeligaste jag
någonsin hafvit med någon Lapp,
bad han vid afskedet med bärar: Kära
bed Gud för oss ofta wälfjer. —

Dessa dagboksutdrag som finns bland Laestadius' handlingar i Pajala kyrkoarkiv är skrivna av Fredrik Engelmark som var lokal pastor i Kengis bruksförsamling. Senare blev denna församling Pajala församling. År 1842 var Lars Levi Laestadius kyrkoherde i Karesuando församling. Årtalet och Engelmarks handstil bekräftar att utdraget gäller hans dagbok. Dokumentet har av misstag placerats bland Laestadius' handlingar i arkivet.

Nämä päiväkirjaotteet, jotka ovat Laestadiusen asiakirjojen joukossa Pajalan kirkonarkistossa on kirjoittanut Fredrik Engelmark, joka oli paikallinen pastori Könkäisen ruukin seurakunnassa. Myöhemmin tästä seurakunnasta tuli Pajalan seurakunta. Vuonna 1842 Lars Levi Laestadius oli Kaaresuvannon seurakunnan kirkkoherrana. Vuosiluku ja Engelmarkin käsiala vahvistavat sen, että otteet päiväkirjasta ovat hänen päiväkirjastaan. Asiakirja on vahingossa sijoitettu Laestadiusen asiakirjojen sekaan arkistossa.

Åbo / Turku 2018-10-03 / Lauri Koistinen / Nämä tiedot on Laestadiusen tekstien tutkija Seppo Leivo vahvistanut.